

JULI GARRETA

MUSIC I HOME DEL POBLE

31

Aquest any sentirem parlar força de Juli Garrota. Serà perquè commemorarem el centenari del seu naixement, el 1.875 i, al mateix temps, el cinquantenari de la seva mort, el mes de Desembre del 1.925. Ara fa doncs, cent anys que Garrota va néixer i cinquanta anys que va morir. És curiós de veure que Garrota va viure vint-i-cinc anys en el segle passat i els vint-i-cinc primers d'aquest que som.

Garrota era rollotger i bona part de la seva vida va transcórrer en la casa del carrer dels arbres, és a dir, la Rambla Vidal, on ara hi ha l'extanc; allà hi havia la seva rollotgeria, que havia seguit del seu pare, una botiga molt senzilla, més aviat un taller de reparació de rellotges. Llavors els rellotges eren uns objectes molt més voluminosos del que són els actuals, com petites màquines panxudes i pesants, que la gent de diners portava en una butxaca de l'armilla, penjat d'una cadena, sovint d'or o argent, agafada a un trau per una anella. La gent pobre, com molts de nosaltres posem per cas, no tenien generalment rellotge per portar, i potser només un gros despertador a casa; està clar que en aquell temps, el poble era molt més petit que ara, i més quiet, i des de qualsevol lloc se sentien les campanades de les hores del rellotge de Casa la Vila.

Bon segur doncs, que Garrota no tenia molta feina de rellotger ni tampoc en devia vendre gaires; per a ajudar-se a viure, es cuidava de donar corda al rellotge de l'Ajuntament, i també donava lliçons de música, de piano.

Perquè ja sabem que Juli Garrota era músic, un excel·lent compositor, i és per

aixè que ara Sant Feliu i tot Catalunya el recorden.

Les coses han canviat molt a la nostra vila d'onçà el temps de Garrota; Sant Feliu, ja ho hem dit, no era tan gran com és ara, però era ja una petita ciutat molt agradable que havia crescut tot de cop gràcies a la importància que tenia en aquella època la fabricació de taps de sucre. Així com ara, en el terme d'uns pocs anys, el poble s'ha transformat molt, també llavors, en un breu espai de temps, d'un petit poble tot ple d'història però ben xic rudimentari que Sant Feliu era, esdevingué una ciutat.

Hi havia moltes fàbriques i es construïen cases perquè la població creixia. Però molt del que ara són carrers i edificis, llavors no ho era; per exemple, aquí en hi ha les vostres escoles, eren terres de conreu, amb hortes, pous i molins de vent. Justament pel camí de Sant Amarg, ran dels Estudis Nous, el col·legi de molts de vosaltres, passava sovint en Garrota, passejant per entre les hortes ben cuidades, camí de la Casa Revira, aquí aprop que molts de vosaltres coneixeu, on els dies de festa a la tarda es reunia amb amics seus, als quals agradava molt la música i hi entenien. Enraonaven tranquilament de les coses que passaven al poble i sovint feien concerts per a ells mateixos.

També escoltaven discos en un meravellós gramofon de gran trompa que era un invent relativament recent. Perquè podeu pensar que, en un ordre més general, en aquell temps que és tan a prop de nosaltres que potsar els vostres avis se'n recorden, no hi havia encara automòbils, ni avions, ni ràdio, ni televisió, ni tantos altres coses que podeu imaginar i que llavors totjust s'inventaven.

Precisament fou en vida de Garrota que es construí el port, s'inaugurà el ferrocarril

carril de Sant Feliu a Girona que després -ja veieu si en són de ràpides les coses- ha desaparegut, es creà una fàbrica d'electricitat, i moltes altres innovacions. Els llums dels carrers i a moltes cases oren a gas Lebon que es fabricava en la instal·lació amb el gran gasòmetre negre que hi ha vora el camp de futbol.

Ara podem imaginar com era Sant Feliu aleshores. Era en aquest ambient que Garreta hi menava una vida ben senzilla; tenia la seva família -iaixò li portà el dolor de perdre la seva primera muller i un fill que tenien-, l'amistat de tothom, la seva feina tan quieta, vigilant el correcte moviment dels rellotges, i també tenia la roda incessant dels dies, que cada un porta la seva llum, els seus colors, les flaires, canviant sempre per a tornar, inacabables, per aquell qui les estima.

Perquè Juli Garreta estimava tot això, el mar i el cel que són tan grans i també l'ocell i la flor que són petits, i aquest amor li donava una gran felicitat que és ben fàcil d'entendre. Tenia amistat per als homes i amor per a les coses, i això és una gran sort per a un home. Però Juli -tothom li deia Juli-, tenia a més el do de la música, i era gràcies a aquest do que la gran amistat -que sentia per tot el que coneixia, podia expressar-la en harmonies que ell rumiava quan sentia la quietud sonora del rellotges o quan contemplava el silenci de la seva terra que és nostra. De tot això el en recollia notes musicals com -el pescador puja peixos en la seva xarxa ben calada, i en construïa harmonies, igualment com els fusters fan un bonic moble de la fusta que ha crescut en el silenci dels arbres. Tot és simple per a qui té l'esperit senzill.

Així era com Garreta composava molta música, cançons, sardanes i peces simfòni

ques per a orquestra. Tots coneixem o coneixenem "Juny", una de les sardanes -
més boniques que mai s'hagin escrit. Aquí en tóniu reproduït un fragment que --
aquells de vosaltres que sàpiguen llegir música reconeixeran

Precisament aquests pentagrames els va escriure el seu germà Lluís, que el so
bre-visqué, i que solia passar-li les notes en net, perquè Juli tenia molt ma-
la escriptura.

"Juny" és un cant molt hermòs, un dels més bells de la música catalana. Ve a -
ser un anunci esplendorós del blat madur, del sol cremant de l'estiu, del jac
càlid de les coses que creixen, i també, a trossos, és la quietud constant dels
boscós, la calma tan intensa que a vegades, pel Juny, es fa en el mar.

Va escriure més de setanta sardanes, moltes d'elles molt bones, d'altres, no -
tant, com totham quan fa les coses; n'hi ha de noms ben bonics: "Llicorella",
que és una mona de pissarra, "Nydia", que és un nom de noia, "Giberola", una -
cala a la costa entre Sant Feliu i Tossa, "Dalt les Gavarres", que són les mun-
tanyes de la banda de Romanyà. Totes són sardanes molt personals, amb molta ri-
quesa de composició.

Però Garreta també composà obres per a orquestra i música de cambra. Les de més renom són "Pastoral", que és un poema simfònic, i la "Suite Empordanesa" - com ell li agradava d'anomenar-la però que el seu nom en el conjunt de l'obra garretiana és "Suite en Sol". Aquestes obres foren estrenades el 1.921 la primera i el 1.922 l'altra, és a dir, ben poc abans de la mort del músic. Encara el 1.925 se li estrenà el "Concert per a Violí i Orquestra", igualment molt valuós.

Tota la força i la frescor de les seves sardanes és també en aquestes obres simfòniques, treballades en el teixit musical més ric que dona les possibilitats d'una orquestra en lloc d'una cobla. Escoltar-les amb atenció, és com -- trobar-se davant un gran paisatge de sons on les llums i els colors de les coses estan en una claror especial, que no es pot explicar perquè tot el què és aquest paisatge ja està en ell.

Tota la seva vida Garreta admirà molt un compositor noruec anomenat Grieg, un altre anglès que es deia Mendelssohn, i Chopin, el polac. També estimà molt la música de Beethoven, Mozart, Schumann, i fins i tot Wagner, que llavors estava molt de moda. Tot això ho escoltava en discos, en l'excol·lont fonògraf de -- trampa de la casa Rovira que dèiem abans, i així, estudiant les partitures de les grans obres, va poder fer-se una cultura musical, potser no molt àmplia, - però que li fou suficient per a adonar-se de què ell també podia explicar-se, és a dir "explicar" la claror del seu amor per les coses en composicions més complicades que les sardanes.

D'aquesta manera, treballant en el què li agradava, esdevingué un dels millors compositors de Catalunya: en la seva senzilla, Garreta va ser un home molt -

afortunat. El seu nom fou conegut arreu del nostre país i persones molt sàvies i importants l'estimaren i el llearen. Un gran músic rus, Strawinsky, va venir una vegada a Barcelona, i en oir música de Garreta, va dir-ne molts elogis. - També el Dr. Schweitzer (un home molt bo, gran entès en música, al qual va ser-li atorgat el Premi Nobel de la Pau per la seva obra sanitària al Gabó, a Africa, on va fundar un hospital model a un lloc anomenat Lanbaronó) va venir per aquell temps a Sant Feliu i, havent oït música d'en Garreta, volia portar-lo a França per a estrenar-hi alguna de les seves obres. Encara, Pau Casals, el gran violoncel·lista de renom mundial, tenia una gran estima per al nostre músic.

Però ell mai no va voler anar-se'n ni deixar l'amistat del poble, és a dir, de la gent del poble, tots, rics i pobres igualment, perquè era un home d'esperit simple que sabia donar importància a les coses que són més de cada dia.

Així, més o menys, era Juli Garreta, el nostre músic. Ara, com que fa cent anys que va néixer, i, tal com hem dit, cinquanta que va morir, tot el poble en parlarà i hi haurà festes i col·lebracions, sardanes, músiques i flors en homenatge seu. És ben possible que Garreta trobés estrany tanta cosa en honor seu, i tot i que era un home despreocupat de la glòria, podria ser que li agradés. El que sí és segur que li agradaria seria que es parlés d'ell als nois i noies de Sant Feliu i que ells posessin atenció al que va fer tan naturalment com el pescador pesca o el terrassà planta les llavors, és a dir, la seva música.

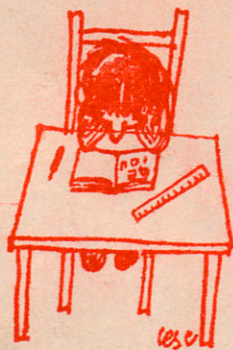
• Quan va morir, pels volts de Nadal del 1.925, va haver-hi molt de dol a Sant Feliu, perquè tothom perdia un amic.

• Ara hi haurà unes grans festes perquè ens ha quedat la seva música, tan nostra.

ELS COL.LEGIS NACIONALS DE SANT FELIU DE GUIXOLS
I L'ASSOCIACIO DE PARES D'ALUMNES I AMICS DELS
COL=LEGIS NACIONALS HAN PREPARAT
AQUEST TREBALL PER ALS ESCOLARS,
COOPERANT AIXI
A LA COMMEMORACIO JULI GARRETA (1.875-1.925) A SANT FELIU DE GUIXOLS.

MARÇ D. 975.
CENTENARI DEL NAIXEMENT.

Associació de
pares d'Alumnes i Amics dels Col·legis
Nacionals
A.P.A.A.C.N.

Col·legis Nacionals de Sant Feliu de Guíxols.